

Miroslav PALAMETA

**Govor prigodom predaje vjerodajnica
Svetome Ocu
Vatikan, 27. veljače 2004.**

Sveti Oče,

Neizmijerna mi je radost biti sada pred Vama i uručiti Vam vjerodajnice kojima me Predsjedništvo Bosne i Hercegovine ovjerava za izvanrednog i opunomoćenog veleposlanika Bosne i Hercegovine pri Svetoj Stolici. Predajući u Vaše uzvišene ruke ta pisma, uručujem izraze poštovanja članova Predsjedništva svoje zemlje, parlamentaraca i ministara s najiskrenijim željama i pozdravima običnog puka, bilo koje vjere i narodnosti, kome ste očitovali toliko puta svoju ljubav i blizinu. Osjećaj odgovornosti pred zadaćama koje me očekuju posebno je pojačan u ovom iznimnom času kad počinjem predstavljati zemlju koju i Vi nosite u srcu, kao što ste osobno rekli i kao što smo svi mogli toliko puta posve jasno vidjeti. Sveti Oče, Bosna i Hercegovina bila je od početka stalna nit Vaše mirotvorne misli upućivane svijetu u brojnim porukama, u kojima ste se zauzimali za postizanje pravednog mira, utemeljenog na ljudskim pravima i pravima naroda. Takve Vaše javne poruke i molitve, htijenje da posjetite Bosnu i Hercegovinu u jeku rata, Vaš dolazak u Sarajevo, pa onda u Banjaluku; i riječi koje ste u tim i drugim prigodama izgovorili, svjedoče o stalnim i neprekidnim nastojanjima djelatnog humanizma na dobrobit moje zemlje i svih ljudi u njoj.

Tu činjenicu prepoznala je cijela domaća i europska javnost prilikom Vašeg boravka u Banjaluci, kazujući da Papa govori iz duše i srca zemlji u koju je došao. I uistinu je tako i bilo. Pozivali ste na oprost i pomirbu, kako bi se iskoračilo iz začaranih krugova teškog povijesnog i ratnog naslijeđa; govorili ste o bratstvu i uzajamnom poštovanju, nastavljajući onu duboku misao iz Vašeg govora prvom veleposlaniku Bosne i Hercegovine, da se multietničko i multireligiozno društvo, kakvo je upravo Bosna i Hercegovina, mora temeljiti na poštivanju različitosti, na uzajamnom poštovanju, na stvarnoj jednakosti, na djelotvornoj suradnji, na

stalnom i iskrenom dijalogu; pozvali ste tada mlade da ne odlaze i da se vraćaju, određujući ih tako budućnošću zemlje. Govorili ste zapravo na taj način o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti Bosne i Hercegovine, upozoravajući svojom vjerodostojnošću na njezine mogućnosti u kojima će se ona nužno i neizbježno prepoznavati i u kojima će moći napredovati. Hvala Vam na tom, Sveti Oče! No te i druge vaše poruke, nadahnute evandeoskim načelima na iskustvima povijesti moje zemlje, razumijevaju se i kao oblikovanje moralnog lika obnovljene Europe, kakav bi joj stvarno i pristajao, i kakav bismo rado svi htjeli vidjeti. To više što je orijentacija prema Europi jedan od neupitnih konsenzusa suvremene bosanskohercegovačke političke stvarnosti.

Sveti Oče, Bosna i Hercegovina još osjeća tragove rata na gospodarskom, demografskom i na duhovnom području, ali i posljedice bivšeg sustava, koji je kreirao posve neelastičnu ekonomsku infrastrukturu, neprikladnu bilo kakvim mijenama, posebice suvremenim tranzicijskim standardima. U ovom trenutku, kada je nužno i neizbježno uobličiti samoodrživo gospodarstvo i otvarati nova radna mjesta, problemi se multipliciraju. Ulažu se veliki naponi za male pomake, ali se ne odustaje. Uvođenje novih zakonskih propisa, jačanje sudstva i pokušaji stvaranja učinkovitije i manje administracije naznačuju pravac prema pravnoj državi. Mapa puta, koju je odredila Europska zajednica pomaže u tome, premda su njezini pojedini detalji katkad vrlo kruti. U ovoj godini posve je izvjesno pristupanje Bosne i Hercegovine Partnerstvu za mir, što je još jedan važan korak u ostvarivanju vanjskopolitičkih ciljeva. Od spomenutih novih pravnih akata, istaknuo bih ovom prilikom da je Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju vjerskih zajednica, čiji je prednacrt prije godinu i pol dana predložilo Medureligijsko vijeće, prihvaćen nedavno u oba doma Parlamenta. Samo je tehnička stvar pa da bude primjenjiv. Premda se tim Zakonom ne rješavaju sva ključna pitanja različitih Crkava ili vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini, ipak im se prvi put nakon dugo vremena njime osigurava legalitet i markiraju prostori vjerskih i državnih kompetencija. Njegovim stupanjem na snagu bit će stvoreni uvjeti za Temeljni ugovor između Bosne i Hercegovine i Svete Stolice za koji su posebice zainteresirani katolici sa svojim duhovnim pastirima, ali i najodgovornije osobe i najviše državne institucije u Bosni i Hercegovini.

Sveti Oče, diplomatske i duhovne veze Svete Stolice i naših prostora imaju uistinu duboku, može se reći i tisućugodišnju tradiciju. Od onoga pisma u kojem sretne uspomene vaš prethodnik Ivan X. 925. naziva Mihovila Višesalića, kneza u Humu, svojim ljubljenim sinom, pozivajući ga na Splitski crkveni sabor, ulomci vijesti i povijesnih podataka, koji

potvrđuju navedenu misao, sve su češći i jasniji tijekom vremena, sve do poznatih zavjeta posljednje bosanske kraljice Katarine, koja počiva pred glavnim oltarom u crkvi Ara Coeli na Kapitoliju u Rimu. U ukupnoj toj tradiciji ipak najznakovitije je da je upravo Sveta Stolica, kao i niz drugih prijateljskih nam zemalja, uspostavila s Bosnom i Hercegovinom već 20. kolovoza 1992. diplomatske odnose, kada se rat razbuktavao, potaknuvši tim svojim primjerom niz drugih država na isti diplomatski čin. Od tada do danas ti se odnosi odvijaju na kvalitetan i više nego zadovoljavajući način. Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini, koja je bila mučenica kroz dugu povijest, posebno je trpjela u drugoj polovici 20. st., ali je i u nedavnome ratu, kao što je Vama dobro znano, prošla kroz teška stradanja i iskušenja, osjećajući još uvijek rane, posebice na svom živom tkivu. Vi to, Sveti Oče, znadete do potankosti. Beatifikacijom mladića iz Banjaluke Ivana Merza pokazali ste da se jačanjem osobne stege, duhovnosti i vjere otkrivaju najmoćnije snage, na kojima se održava izvjesnost nade. Na tome proglašenju i poruci mladima tom prilikom zahvalni su Vam, ne samo katolici, već i cijela Bosna i Hercegovina.

Sveta Stolica svojim ukupnim odnosom prema Bosni i Hercegovini do sada, od podupiranja nezavisnosti, suvereniteta i teritorijalnog integriteta, preko aktivne i konstruktivne politike u izgradnji zone mira na Balkanu, do podrške za uključivanje u europske i euroatlantske integracije, davala je i daje poleta i učvršćuje osnovne pravce unutarne i vanjske politike moje zemlje. Nužnost povratka raseljenih i izbjeglih, pravo na svojinu i poštovanje ljudskih prava, izgrađivanje pravne države, koje je u tom odnosu Sveta Stolica uvijek snažno naglašavala, posebno su nalazile odjeka u srcima i savjesti onih na koje su se ta zalaganja i odnosila. Ta pomoć, bez dvojbe, bit će nam i dalje potrebna, dragocjena i nezamjenjiva.

Na kraju ovoga govora dopustite, Sveti Oče, da se prisjetim 16. listopada prošle godine, kada se slavila dvadeset peta godišnjica pontifikata Vaše Svetosti. Moja zemlja zajedno s cijelim svijetom živjela je taj izuzetni i nezaboravni događaj, rijedak čak i u dvije tisuće godina povijesti Katoličke Crkve, s osjećanjem dubokog divljenja, poštovanja i ljubavi prema Vašoj uzvišenoj Osobi. Neka bude Božja volja da toj godišnjici doda još puno godina života na korist Crkve i svih ljudi dobre volje. S tim čestitkama i željama ističem ponovo posebnu radost i zahvalnost što ste primili moje vjerodajnice. Uz iznimno poštovanje i uz želju za razvojem djelotvorne suradnje između Bosne i Hercegovine i Svete Stolice, ja se u ime Predsjedništva najdublje zahvaljujem za sve što Vi, Sveti Oče, i Sveta Stolica činite za Bosnu i Hercegovinu.